

Tirsdag den 7. oktober 2014 (D)

1

1. møde

Tirsdag den 7. oktober 2014 kl. 12.00

Dagsorden

- 1) Valg af formand.
- 2) Valg af 4 næstformænd.
- 3) Valg af 4 tingsekretærer.
- 4) Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

Kl. 12:00

Meddelelser fra formanden

Aldersformanden (Bertel Haarder):
Mødet er åbnet.

164 gange er Folketinget trådt sammen den første mandag eller tirsdag i oktober i lyst og nød, under krig og besættelse, efter sejre og nederlag, sådan som vi bliver mindet om i dette jubilæumsår, 2014. Da Grundtvig var aldersformand i 1857, åbnede han Tinget med et ønske om Danmarks opblomstring i en ny skikkelse, som om han forudså, hvad der forestod i 1864, og forudså opblomstringen derefter.

Nu er det så mig, der som den længst siddende – men ikke den ældste – har til opgave at lede valget af præsidium og tingsekretærer.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Valg af formand.

Kl. 12:00

Aldersformanden (Bertel Haarder):

Til formand har samtlige grupper indstillet hr. Mogens Lykketoft, og da der således ikke foreligger andre indstillinger, vil jeg betragte indstillingen som vedtaget af alle partier.

Den er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Valg af 4 næstformænd.

Kl. 12:01

Aldersformanden (Bertel Haarder):

Vedrørende valg af næstformænd er situationen mere kompliceret. I forretningsordenens § 3, stk. 1, står der bl.a.:

»Hver af de i Tinget repræsenterede fire største folketingsgrupper ud over den folketingsgruppe, som formanden måtte tilhøre, udpeger i rækkefølge efter størrelse blandt sine medlemmer henholdsvis første, anden, tredje og fjerde næstformand. Er to eller flere folketingsgrupper lige store, gør lodtrækning udslaget mellem dem.«

Således har Venstres gruppe udpeget mig til første næstformand. Til anden næstformand har Dansk Folkepartis gruppe udpeget fru Pia Kjærsgaard. Til tredje næstformand har Det Radikale Venstres gruppe udpeget fru Lone Lokindt. Til fjerde næstformand er der to indstillinger: Socialistisk Folkeparti har indstillet hr. Steen Gade, og Enhedslisten har indstillet hr. Per Clausen.

Da de to folketingsgrupper som bekendt er blevet lige store, skal der som nævnt ifølge forretningsordenen foretages lodtrækning om, hvem der skal være fjerde næstformand. Derfor beder jeg nu fru Karen J. Klint og hr. Lars Christian Lilleholt om at fungere som midlertidige tingsekretærer ved denne lodtrækning.

Jeg har her to kort: På det ene står der Socialistisk Folkeparti, på det andet står der Enhedslisten. Jeg vil nu bede de to midlertidige tingsekretærer om at kontrollere, at der står henholdsvis Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten på kortene, at de bliver lagt i konvolutter, samt kontrollere, at krukken er tom. (*Munterhed, da de to midlertidige tingsekretærer vender bunden i vejret på krukken*).

Det parti, hvis kort jeg nu trækker op af krukken, vil besætte posten som fjerde næstformand.

Her står: Enhedslisten. Dermed er den af Enhedslisten indstillede næstformand, hr. Per Clausen, valgt til fjerde næstformand.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Valg af 4 tingsekretærer.

Kl. 12:04

Aldersformanden (Bertel Haarder):

Til tingsekretærer er i henhold til de indgåede valgforbund og gruppernes indstilling valgt følgende medlemmer: fru Karen J. Klint (S), hr. John Dyrby Paulsen (S), hr. Lars Christian Lilleholt (V) og hr. Bent Bøgsted (DF).

Herefter er Tinget sat, som det hedder, og jeg beder den genvalgte formand om at indtage sin plads.

Kl. 12:05

Formanden :

Jeg vil gerne takke for den tillid, kollegerne i alle partier viser mig ved at genvælge mig for sjette gang – de første tre gange var inden for en uge – til formand for Folketinget. Jeg vil bestræbe mig på i samarbejde med mine kolleger i Præsidiets efter bedste evne at løfte de opgaver, der påhviler mig som Tingets formand.

Det er mit håb, at jeg kan få lov at lede arbejdet på en måde, der både er oplysende og inspirerende for dem, der har valgt os herind, at Tingets medlemmer kan få de bedst mulige vilkår til at udøve deres politiske arbejde, og at Folketinget fortsat er en god og spændende arbejdsplads for vores mange dygtige medarbejdere.

Kl. 12:06

Velkomstord**Formanden :**

Jeg byder velkommen til vore gæster i dag. Hjertelig velkommen til Hendes Majestæt Dronningen, til Hans Kongelige Højhed Prinsgemalen, til Hans Kongelige Højhed Kronprinsen, til Hendes Kongelige Højhed Kronprinsessen, til Hans Kongelige Højhed Prins Joachim, til Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Marie og til Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Benedikte.

Ligeledes hjertelig velkommen til repræsentanterne for Højesteret, til formanden for Færøernes Lagting og Færøernes lagmand samt til Københavns overborgmester.

Jeg benytter lejligheden til at sende Folketingets hilsen på denne dag til Grønlands Inatsisartut, der på grund af udskrivelse af valg ikke er repræsenteret her i dag, og til Færøernes Lagting.

Kl. 12:06

Formanden :

Herefter giver jeg ordet til statsministeren, for at hun kan give den i grundloven omhandlede redegørelse for rigets almindelige tilstand og de af regeringen påtænkte foranstaltninger.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

Kl. 12:07

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Danske kampfly er landet i Kuwait. De skal deltage i den internationale indsats mod terrororganisationen ISIL. Det besluttede Folketinget i sidste uge. Jeg er glad for opbakningen til den aktive og engagerede internationale kurs, som regeringen har lagt.

Vi lever i en urolig tid, og vi har dybest set to muligheder: Enten hjælper vi med at løse de kriser, der er ude i verden, eller også dukker vi os og håber på, at det ikke rammer os selv. Jeg er ikke i tvivl. Vi skal handle. ISIL er en rædselsfuld og brutal terrororganisation. Den er skyldig i drab og overgreb på tusindvis af uskyldige mænd, kvinder og børn. Det gælder om at slå til nu, inden ISIL vokser sig større og spreder vold og terror i vores del af verden.

Vi skal kæmpe ude for vores sikkerhed herhjemme. Det er også derfor, at Danmark støtter EU's sanktioner mod Rusland, og at vi har haft fly og soldater i de baltiske lande og Polen. Jeg kan godt forstå, at de er bekymrede. Derfor er vi også klar til at fortsætte vores støtte. Vi skal dæmme op for russiske overgreb, før endnu en grænse bliver overskredet. Vi skal ikke tilbage til tiden under den kolde krig.

Danmark handler militært, men vi giver også humanitær hjælp til de mange, der må flygte fra overgreb og borgerkrig. Vores første prioritet er altid at hjælpe i nærområderne. Her kan vi nå flere og bedre. Danmark har givet mere end 800 mio. kr. til humanitær hjælp til befolkningen i Syrien. Vi er et af de lande, der går forrest. Og vi hjælper i Irak med lejre, mad, tæpper og traumebehandling – især til børnene, der er hårdt mærket af deres alt for barske oplevelser.

Men der kommer også flere flygtninge til Europa – og til Danmark. Antallet af asylansøgere her i landet er det højeste i 20 år. Det skyldes ikke vores asylregler. Betingelserne for at få asyl er præcis de samme i dag, som de var under den tidligere regering. Nej, det afspejler, at der over hele verden er flere på flugt end på noget andet tidspunkt siden anden verdenskrig. I alt er mere end 50 millioner mennesker fordrevet fra deres hjem – 50 millioner.

Danmark skal selvfølgelig tage imod mennesker, der flygter fra krig og rædsel. Men regeringen vil stramme reglerne. Det vil også tage noget af presset på vores kommuner og asylcentre. De har svært ved at finde plads til de mange flygtninge, som er her lige nu.

Vi indfører en ny midlertidig beskyttelse for de mennesker, som er på flugt fra f.eks. borgerkrig. De vil få opholdstilladelse, som gælder 1 år til at starte med. Vi vil sende flygtninge hjem igen, når de værste uroligheder er overstået. Det synes jeg er både ordentligt og rimeligt.

Regeringen vil også i lyset af den ekstraordinære situation begrænse adgangen til familiesammenføring. En flygtning, der er i Danmark under midlertidig beskyttelse, skal ikke have krav på at få familien med hertil det første år, efter at han eller hun har fået opholdstilladelse. Hvis konflikten i hjemlandet trækker ud, kan opholdet blive forlænget, og så kan man få ægtefælle og børn her til Danmark. Men der er heldigvis konflikter, som bliver løst, så mennesker kan vende hjem igen. Det skal vores asylregler tage højde for.

Kl. 12:11

Menneskesmuglere, illegale indvandrere og kriminelle udlændinge udfordrer vores grænser og skaber utryghed for danskerne. Derfor vil regeringen indføre en mere intelligent og effektiv kontrol i grænseområderne. Vi vil give politiet mulighed for at udføre en ny og skærpet udlændingekontrol i grænseområder og lufthavne.

Vi vil styrke kontrollen i lufthavne, så den bliver mere målrettet og konsekvent. Og politiet vil bruge ny og effektiv teknologi, f.eks. automatiske nummerpladescannere, ved grænserne. På den måde kan politiet sætte ind over for menneskesmuglere og blive alarmeret, når mistænkelige biler kører ind i Danmark. Vi nytænker politikontrollen inden for Schengenreglerne – og på en måde, der er mere målrettet end den grænsekontrol, som den tidligere regering indførte.

Der er også dem, der rejser den anden vej over grænsen for at kæmpe i en krig langt væk fra Danmark. Jeg tænker på de unge mænd og kvinder, som tager til Syrien eller Irak for at støtte terrororganisationen ISIL. Og jeg vil sige det helt klart: De har valgt at kæmpe imod alt det, som Danmark står for. De har valgt Danmark fra. Det er deres valg, og de må tage konsekvensen.

Regeringen tøver ikke med at gribe ind. Vi tager deres pas. Vi tager opholdstilladelsen. Vi vil gøre alt for, at Syrienkrigerne står til regnskab for deres forbrydelser. Og vi skal også gøre alt, hvad der er muligt, for at forebygge radikaliserings. Derfor har jeg i dag en stærk appel til de muslimske, religiøse autoriteter i Danmark: Nogle af de unge, som bliver lokket til Syrien, kommer i jeres foreninger og moskeer. I bør tale imod deres forkvaklede ideer. I bør vise dem, at der er en anden vej. I har et ansvar.

ISIL's uhyrligheder står i skærende kontrast til de værdier, vi lever efter i Danmark. Det gælder også det helt overvejende flertal af danske muslimer. Vi må ikke lade terroristerne splitte vores samfund. Det er ikke en kamp mellem islam og Vesten. Det er en fælles kamp mod terror. Alle danskere skal stå sammen mod ekstremismen.

Terrorister og forbrydere opererer på tværs af grænser. Det gør politiet heldigvis også. I 16 år har Danmark været en del af det europæiske politisamarbejde i Europol; et samarbejde, hvor vi har pågrebet narkohandlere og menneskesmuglere og optrevet sager om organiseret misbrug af børn.

Det står nu klart, at Danmark på grund af vores retsforbehold bliver nødt til at forlade Europol, måske allerede næste efterår. Det vil være et alvorligt problem for danskernes sikkerhed og tryghed. Derfor er regeringen parat til at forpligte sig til en folkeafstemning efter næste valg – en folkeafstemning om at ændre retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Så kan vi selv vælge, hvilke dele af EU-samarbejdet på retsområdet Danmark skal være med i, og hvilke vi *ikke* skal være med i.

Jeg lægger vægt på, at vi både kan fastholde Danmarks deltagelse i politisamarbejdet og vores undtagelser på udlændingeområdet. Regeringen sætter nu et analysearbejde i gang, som skal skabe grundlaget for at ændre forbeholdet til en tilvalgsordning. Arbejdet skal være færdigt før sommeren.

Inden en folkeafstemning skal der så forhandles en politisk aftale. En aftale, der gør det helt klart, hvad Danmark vælger til og fra, så danskerne får et solidt grundlag at stemme på. Vi skal tage den tid, der skal til. Vi skal forberede folkeafstemningen grundigt; det er afgørende for Danmark og for danskerne.

I går talte jeg med lederne af de EU-positive partier. Det er mit ønske, at vi kan samles om at sætte en proces i gang, som kan føre til en folkeafstemning efter næste valg.

Kl. 12:16

Det, der sker ude i verden, påvirker os herhjemme – det gælder også økonomien. Da jeg holdt min åbningstale for 3 år siden, var regeringens opgave klar; vi skulle føre Danmark ud af krisen, og vi ville gøre det på en ansvarlig og en solidarisk måde. Danmark blev ekstra hårdt ramt af den økonomiske krise, fordi man ikke handlede i 00'erne; man lod de gode tider løbe løbsk. Vi var et af de rige lande, hvor velstanden faldt mest; vi mistede over 100.000 arbejdspladser.

For 3 år siden var Danmark midt i en økonomisk krise. I dag er vores økonomi stærkere: Flere er kommet i arbejde – 36.000 flere siden starten af sidste år – ledigheden er faldet; eksporten er steget; boligmarkedet har det bedre; forbrugernes tillid er større. Dyb krise er vendt til fremgang.

Selvfølgelig bliver vi påvirket af, hvad der sker i udlandet, især i Europa, og her er udsigterne blandede. Alle ville ønske, at det gik hurtigere, og at vejen var mere lige. Men i Danmark gør vi, hvad vi kan, for at bane vejen mod bedre tider.

Vi sætter gang i Danmark. Gennem 3 år har regeringen prioriteret historisk høje offentlige investeringer. Vi forbedrer konkurrenceevnen. Sidste år vedtog vi en stor vækstplan; i år har vi besluttet en lige så stor vækstpakke. Vi sænker afgifter på energi, forbedrer adgangen til kapital, så vores virksomheder kan skabe job. Vi driver væksten frem – alt sammen med det mål for øje at skabe flere arbejdspladser.

At have et job er en basal tryghed for de fleste mennesker – vel at mærke et job på ordentlige vilkår. Det er ingen selvfølge. Det arbejdsmarked, vi har i dag, har lønmodtagerne kæmpet sig til.

Det er vigtigt at stå sammen om sine rettigheder. Vi vil hæve fradraget for faglige kontingenter; den tidligere regering skar det ned. Vi giver en skattelettelse til 1,3 millioner danskere, der tager et solidarisk ansvar. Og gennem 3 år har vi brugt mere end 500 mio. kr. på kampen mod social dumping, bedre brug af arbejdsklausuler, mere kontrol på arbejdspladserne, skrappe krav til registrering af udenlandske virksomheder. Vi har handlet. Hvorfor gjorde man ikke noget i 00'erne?

Vi gennemfører en beskæftigelsesreform. De arbejdsløse, der har mindst uddannelse, får chancen for at få mere – ud med meningsløse kurser.

Sammen med SF og Enhedslisten har vi sikret et forsørgelsesgrundlag for mere end 40.000 mennesker, altså alle dem, der bliver ramt af den brutale indfasning af den kortere dagpengeperiode. Vi retter op med 3,3 mia. kr.; det har vi valgt – vi lader ikke mennesker i stikken.

Vi har også bedt dagpengekommissionen om at arbejde hurtigere, så Folketinget kan gå igang med at forhandle om et nyt dagpengesystem efter næste valg.

Nu vil regeringen sætte ekstra ind for at forbedre arbejdsmiljøet. Vi skal ikke blive syge af at gå på arbejde, selvfølgelig ikke. Her i Folketinget har et bredt flertal sat ambitiøse mål: Vi skal have færre alvorlige arbejdsulykker – en fjerdedel færre – og antallet af skader som dårlig ryg skal ned med en femtedel.

Regeringen handler, så vi kan nå målene. Vi vil bruge pengene, hvor problemerne er størst. Der skal være mere kontrol af de virksomheder, hvor der er stor risiko for et dårligt arbejdsmiljø, og vi vil sætte hårdt ind, hvis der gang på gang er rod i den farlige kemi eller i sikkerheden på stilladset. Vi vil hæve bøderne, når reglerne bliver overtrådt flere gange. Danskerne skal trygt kunne gå på arbejde.

Kl. 12:21

Vi vil have Danmark ud af krisen, men det skal være på vores måde. Alle skal med. I Europa har krisen nogle steder ført til store nedskæringer i velfærden. Sådan kunne det også være gået i Danmark. Det gjorde det ikke. Vi valgte en anden vej.

Krisen testede vores velfærdssamfund, og velfærdssamfundet bestod, fordi vi handlede. Vi har gennemført reformer. Vi har genoprettet økonomien. Det giver os muligheden for at styrke vores fællesskab.

Regeringen har investeret 10 mia. kr. ekstra i velfærd siden 2011. Vi skaber konkrete forandringer, der driver Danmark fremad. Vi skaber konkrete forbedringer i danskernes dagligdag: en ny folkeskole, en moderne psykiatri, hurtigere kræftbehandling. Og vi har gjort en forskel for de borgere, der har mest brug for det: For den ældre, der får gjort mere rent – det blev der råd til med ældremillioner; for de pensionister, der har fået en højere ældrecheck; for den enlige forsørger i job, der har fået en ekstra skattelettelse – 8.500 kr. hvert år; og for de børn, der nu kan holde fødselsdag eller gå til sport, fordi vi har afskaffet fattigdomsydelserne.

Danmark er kommet videre. Vi må ikke sætte trygheden på spil, slet ikke for de mest sårbare i vores samfund.

Et godt og et stærkt velfærdssamfund handler om at sikre muligheder og tryghed for den enkelte. Det har vi i dag, fordi vi har besluttet, at sådan skal det være. Men har vi også en tryk velfærd i morgen? Jeg vil sige det meget klart: Det er også vores eget valg.

I de kommende år bliver der ekstra behov for penge, når flere ældre skal til lægen, når flere unge skal have en uddannelse, når vi skal bruge ny medicin og tage nye behandlingsformer i brug på sygehuse. Regeringen har planlagt den økonomiske politik, så vi hvert år har ekstra penge til at forbedre vores velfærd. Sagt lidt forenklet, så har vi til næste år 3 mia. kr. ekstra; næste år igen yderligere 3 milliarder oveni – så har vi 6 mia. kr.; om 3 år 9 mia. kr. osv.

Vi kan gå et nyt trin op ad trappen hvert år. Det er ikke et stort trin. Det er ikke luksus. Men det giver os gode muligheder for at gøre mere der, hvor det betyder meget for mange. Hvis man derimod har nulvækst og samtidig vil bruge mere på sundhed, er man nødt til at spare andre steder.

Vi står ved en skillevej. Vi bestemmer selv, hvilken vej vi skal gå. Regeringens vej er mere tryghed. Vi vil investere i vores fællesskab. Tiden er ikke til vidtløftige ideer om tvivlsomme skattelettelser. Tiden er ikke til offentlig nulvækst uden en langsigtet plan for vores velfærd. Og lad mig gøre det helt klart: Tiden er slet ikke til eksperimenter med vores økonomi og vores velfærdssamfund.

Vi bruger flere penge på velfærd, og vi bruger dem også på en anden måde, fordi vi har et klart mål om, at alle skal have lige mu-

ligheder i Danmark – reelt lige muligheder. Tag vores sundhed. Noget af det første, regeringen gjorde, var at afskaffe fradrag for private sundhedsforsikringer, og vi fjernede den brugerbetaling, der var ved at snige sig ind på sygehusgangene. Barnløse skal da ikke selv betale for fertilitetsbehandling.

Vi har valgt at styrke vores fælles sygehuse. Vi har indført en udredningsret; målet er en diagnose inden for 30 dage. Ventetiderne for operationer har aldrig været lavere, end de er i dag. Og vi investerer mere end 2 mia. kr. i en ny og moderne psykiatri. Jeg er særlig glad for, at ventetiden for børn og unge med psykiske sygdomme er faldet med næsten en måned siden 2011. Et barn skal have hurtig hjælp, så hun ikke bliver trukket længere og længere væk fra sin hverdag og sine kammerater.

Kl. 12:27

Regeringen går ind for fri og lige adgang til sundhed. Det er vores måde. Det er en grundlæggende tryghed for os alle sammen.

Jeg har fået en mail fra en mand på 49 år, der lider af gigt i rygsøjlen. Det er en forfærdelig og invaliderende sygdom. Medicin kan lindre noget. Den koster 150.000 kr. om året, og som han skriver, skal han gudske lov ikke selv betale, »fordi jeg er så heldig at være dansk statsborger«. Han skriver også, at der gik alt for lang tid, før han fik sin diagnose – tid, hvor sygdommen spredte sig så meget, at selv den bedste medicin ikke kan reparere det, der allerede er ødelagt. Derfor skriver den 49-årige mand i sin mail til mig: »Det er utrolig vigtigt, at man kan diagnosticere langt tidligere end i mit tilfælde«. Det har han ret i. Det er netop derfor, regeringen har afsat 5 mia. kr. til bedre sundhed under overskriften »Jo før, jo bedre«.

Vi sætter ind for en bedre hverdag for dem, som lever med kroniske sygdomme som diabetes, KOL eller gigt. Det er 1 million danskere. Først og fremmest skal vi undgå, at de ryger ind og ud af sygehuset. Det er regeringens mål, at antallet af akutte indlæggelser skal ned med 20 pct. Og for de 260.000 danskere, der har kræft, skal chancen for at overleve være højere. Vi har sat det nye og ambitiøse mål, at tre ud af fire kræftpatienter skal være i live, 5 år efter at de har fået konstateret kræft. I dag er det kun lidt over halvdelen, der lever så længe. Det er alt for få – og færre end i Norge, Sverige og Finland.

Regeringen vil investere i bedre sundhed. Til næste år vil vi bruge ½ mia. kr. ekstra, de næste 3 år omkring 1½ mia. kr. ekstra hvert år. Det er i alt 5 mia. kr. over 4 år – planlagt og finansieret. Og det er så oven i de ekstra penge, regionerne allerede har fået i økonomiaftalen.

Alt det kan vi gøre, fordi vi fører en økonomisk politik, hvor vi lægger penge til side til at udvikle den offentlige service.

Sundheden bliver bedre. Vi lever længere. Det er godt. Men når vi bliver ældre, er der også flere, der rammes af demens. Det er en frygtelig sygdom. Tænk, hvor utrygt det må føles, når omverdenen bliver uforståelig og ordene forsvinder. I dag lider omkring 90.000 mennesker af Alzheimers eller andre demenssygdomme, og i fremtiden vil det være endnu flere. Regeringen vil bruge 100 mio. kr. ekstra på, at mennesker med demens får en bedre hverdag. Det skal der også være råd til.

Demenssygdom kan have mange udtryk. Nogle mennesker bliver vrede, andre bliver passive. Det kræver viden om demens at pleje mennesker med forskellige behov. Derfor skal medarbejderne uddannes bedre i at give netop den omsorg, som den enkelte behøver. Boligerne skal også indrettes, så de giver tryghed i en verden, der føles mere og mere forvirrende. Det kan være så enkelt som at male døre og vægge i forskellige farver, så beboerne ikke farer vild.

For mange mennesker med demens er familien det faste holdpunkt. Ægtefæller og børn giver meget af sig selv – måske også for meget. De skal have mulighed for at holde fast i deres eget liv. De pårørende skal aflastes bedre.

Mennesker kan ikke sættes på en standardformel – heldigvis. Derfor skal vi også tale mere åbent om de problemer, der kommer, når ens ægtefælle eller forældre får demens. Vi skal se mennesket bag sygdommen. Vi skal ikke handle hen over hovedet på den ældre.

Jeg ønsker en offentlig sektor, der er til for borgeren; sygehuse og læger, der sætter patienten i centrum; en skole, hvor forskellige børn lærer på forskellige måder; og en omsorg for ældre, der tager hensyn til, at vi ikke bliver gamle på den samme måde.

Hver dag gør sygeplejersker, læger, SOSU-assistenten, lærere, pædagoger og mange, mange flere et stort arbejde for, at det er muligt. I har den fælles opgave, at I arbejder med mennesker – mennesker, der har brug for en hjælpende hånd. Den får de fra jer.

Kl. 12:32

Vi skal tage ansvar for hinanden. Det gør de to ud af tre danskere, der deltager eller har deltaget i frivilligt arbejde. De gør en meget konkret forskel for andre mennesker; for den pige eller dreng, der lærer at spille fodbold; for den ældre, der kommer en tur i skoven; for den hjemløse, der får et måltid mad. Og den frivillige indsats rækker også højere end det.

Man skal lede længe efter et land, hvor mennesker har så stor tilid til hinanden, som vi har i Danmark. Hvorfor er vi så trygge ved andre mennesker? Jeg er ikke i tvivl om, at det frivillige Danmark er en af forklaringerne. Her mødes vi ansigt til ansigt. Vi løser en opgave skulder ved skulder – sammen med mennesker, som måske er ældre eller yngre, fra den anden ende af landet eller fra et helt andet miljø. Vi lærer at respektere dem, der ikke ligner os selv.

De frivillige gør meget for mange. Hvad kan vi gøre for de frivillige? Det har regeringen spurgt dem om. Og vi vil følge deres råd.

Hvis en jurist på efterløn vil lægge 8 timer hver mandag på et krisecenter for kvinder, bliver hun i dag trukket i efterlønnen, fordi man kun må udføre 4 timers frivilligt arbejde om ugen. Den grænse flytter vi nu til 15 timer. Hvis en skolelærer en gang om måneden laver mad på en café for hjemløse, skal han i dag have et 3-dages kursus i fødevarerhygiejne. Det krav fjerner vi nu, ligesom vi fjerner papirarbejde. Fremover skal svømmeklubben ikke lave en arbejdspladsvurdering for den frivillige, der træner et hold tirsdag aften.

Vi har lyttet til de 2 millioner danskere, der gør en frivillig indsats. De fortjener vores respekt, de får alle med.

Hvordan giver vi de mange muligheden for og friheden til et bedre liv? Gennem uddannelse. Det er 200 år siden, at Danmark indførte undervisningspligt. Der blev sat en milepæl dengang i 1814. I 2014 sætter vi en ny milepæl. Jeg er glad for, at et bredt flertal her i Folketinget har vist handlekraft til at vedtage den nye folkeskole.

I sidste måned besøgte jeg Katrinebjergskolen i Aarhus. Her er 1. klasse i gang med at lære engelsk, i en 4. klasses lektiecafé talte jeg med en pige, som var blevet bedre til det med gangestykker, og 8. klasse lærer om det periodiske system ved at hoppe rundt i skolegården og putte sedler med grundstoffer i de rigtige kasser.

I hele Danmark er 570.000 elever og deres lærere i fuldt sving med at skabe en ny folkeskole – også med at tackle de sten, som altid ligger på nye veje.

På vores erhvervsuddannelser er lærere og skoleledere ved at gøre klar til en ny start for deres 130.000 elever. Rørlæggere, malere og salgsassistenter skal have den uddannelse og den respekt, de fortjener, med mere og bedre undervisning.

Næste skridt bliver gymnasierne. Før var studentereksamen for eliten. I dag er det en folkeuddannelse. På den måde er gymnasierne en succeshistorie. Mange gennemfører, flere læser videre, og de gør det hurtigere end før.

Kl. 12:36

Men der er også udfordringer. Kan I huske Emil? Emil har fået en ny folkeskole, og han har sporet sig ind på, at han vil vælge en erhvervsuddannelse efter folkeskolen. Som mange sikkert har gættet, er Emil ikke enebarn. Emil har en søster – Sofie. Hvor skal Sofie gå hen efter folkeskolen?

Sofie er glad for at gå i skole og har planer om at læse videre, måske på universitetet, og så er gymnasiet det rette valg. Men det er ikke nemt for Sofie at vælge den rigtige indgang til gymnasiet. Hun er ikke sikker på, hvad hun vil bagefter. Hun er interesseret i samfundsfag og historie, og hun vil også godt have engelsk og drama, men hun ved ikke, at der kræves matematik for at komme ind på mange videregående uddannelser – f.eks. samfundsfag.

Det kan være et problem for Sofie og hendes kammerater at gennemskue de mange forskellige studieretninger. Og det kan være svært for forældrene – det ved jeg af erfaring. Konsekvensen er, at for mange får en studentereksamen, som de ikke kan bruge til at komme direkte ind på den uddannelse, de ønsker. Så må de tage suppleringsfag.

Regeringen vil forbedre og forenkle gymnasierne. Vi vil sætte ind på tre områder:

For det første vil vi gøre det lettere for eleverne at vælge den rigtige studieretning. Strukturen skal være mere overskuelig og med færre retninger, og eleverne skal stå med de rette fag og niveauer, når de skal bruge deres eksamen til at læse videre.

For det andet vil vi styrke det faglige niveau. Vi vil gøre matematik på mellemniveau obligatorisk for flere, og eleverne skal have mere og bedre individuel hjælp til de skriftlige opgaver. Den enkelte skal have den vejledning af læreren, som der er brug for.

For det tredje skal skoleåret bruges bedre – især i 1. g og 2. g, hvor eleverne ikke har så mange eksamener. Her skal der være mindre læseferie og mere undervisning, så eleverne bliver endnu dygtigere. Vi vil forandre gymnasierne, så de kan leve op til det, der altid har været deres opgave, nemlig at gøre de unge klar til en videregående uddannelse – fra tandtekniker til folkeskolelærer til ingeniør.

De unge har i den grad mod på at læse videre – så meget, at de igen i år har slået rekorden for optag. Aldrig har så mange fået en studieplads – 64.397, for at være helt præcis. Danmarks unge tager ansvar for deres fremtid.

Regeringen tager også ansvar. Vi har sat det mål, at vores børn og unge skal være danmarkshistoriens bedst uddannede generation. Vi er den regering, der investerer mest i uddannelse nogensinde – 9 mia. kr. ekstra til uddannelse og SU, siden vi trådte til. Vi udvikler vores uddannelser og vores samfund. Det kan vi gøre, fordi vi ikke går ind for nulvækst.

Det Danmark, vi giver videre til vores børn, skal være bedre end det, vi selv fik af vores forældre. Det gælder vores økonomi, vores velfærd, og det gælder vores natur. Derfor har regeringen en økonomisk 2020-plan, der sikrer, at pengene passer. Vi har sat sociale 2020-mål, så velfærden også når de dårligst stillede borgere – hjemløse, udsatte børn, voldsramte kvinder. Og nu kommer vi med en 2020-plan for vores natur.

Hvor ofte tror I danskerne bruger naturen? 110 millioner gange på et år. Vi går tur i skoven, tager til stranden eller ser på fugle. Naturen er det sted, vi helst tilbringer vores fritid. Derfor er naturen også en del af vores rige foreningsliv, af folkesundheden og af skolerens undervisning. Naturen præger os som mennesker; Danmarks landskaber er i vores billedkunst, sange og musik. Vores skove og strande er en del af Danmarks historie, og de skal også være en del af Danmarks fremtid. Jeg ønsker et Danmark, hvor vi både lever et moderne liv og har en rig natur.

Men den grønne balance kommer ikke af sig selv. I 00'erne blev naturen nedslidt, men det retter vi op på med en ny »Naturplan Danmark«.

Kl. 12:41

Vi skal passe på vores heder, søer og moser. Derfor forbyder vi sprøjtning og gødning på de steder. Naturområderne må ikke blive ødelagt, og derfor skal man betale, hvis man bryder reglerne; vi hævder bøderne.

Vi skal også have mere natur. I dag ligger enge og skove som isolerede øer på danmarkskortet. I fremtiden skal de bindes sammen af nye naturområder, som giver danskerne nye oplevelser. Regeringen vil investere i naturen – 195 mio. kr. ekstra over 3 år for naturens skyld, for vores egen skyld og for vores børns skyld.

På Færøerne og i Grønland er hvalfangst en del af levevis og kultur, og fangsten sker på et bæredygtigt grundlag med respekt for naturen. For 3 uger siden blev Grønlands hvalkvoter sikret. Det er et resultat af Grønlands og Danmarks fælles store arbejde for sagen. Det lykkedes, fordi vi gik sammen. Rigsfællesskabet gør os større, og jeg er glad for, at fiskeristriden mellem Færøerne og EU nu er løst. Jeg håber, at efterårets forhandlinger om sildekvoter i Nordatlanten også bliver konstruktive.

Færøerne og Grønland står over for store økonomiske udfordringer. Der bliver flere ældre og færre til at arbejde, og udgifterne vil stige. Der er brug for nye indtægter og for reformer, som kan sikre en holdbar økonomi. Vi samarbejder om at styrke det færøske og grønlandske erhvervsliv. F.eks. foreslår regeringen, at Vækstfonden kan give lån til virksomheder i hele rigsfællesskabet – ikke kun til de danske virksomheder.

Rigsfællesskabet er bundet sammen af vores kultur, af vores historie og af familier og venskaber, som holder vores fællesskab levende og stærkt. Men vi er naturligvis også tre forskellige lande. Helt aktuelt skal der være valg til Landstinget i Grønland den 28. november. Vi afventer nu resultatet af valget, og at der dannes et nyt landsstyre.

I dag går vi ind i et nyt folketingsår. På 3 år har vi bragt Danmark videre – hele Danmark. Vi har lagt det værste af krisen bag os. Men vi er ikke i mål. Det er nu, vi skal holde fast og ikke sætte resultaterne over styr. I det nye år skal vi se fremad. Vi skal træffe de valg, der former vores fælles fremtid.

Jeg vil et Danmark, der tager internationalt ansvar, hvor vi samarbejder aktivt, hjælper i verden og beskytter os selv. Jeg vil et Danmark, hvor vi får den bedst uddannede generation i vores historie. Vi bygger nu oven på vores reformer af folkeskolen og erhvervsuddannelserne, og vi vil gøre et godt gymnasium bedre. Jeg vil et Danmark med fri og lige adgang til sundhed. Vi investerer 5 mia. kr. i bl.a. bedre kræftbehandling. Jeg vil et solidarisk Danmark – med omsorg og med tryk.

Regeringen har sat en klar retning. Vi vil et Danmark, hvor vi passer på hinanden, så det land, vi giver videre til de næste generationer, er stærkere og tryggere end det, vi selv overtog.

Lad os indlede det nye folketingsår med at udbringe et leve for vores land.

Danmark leve!

Hurra! Hurra! Hurra!

(Trefoldigt hurraråb fra salen).

Kl. 12:46

Formanden :

Tak til statsministeren for redegørelsen.

Kl. 12:46

Meddelelser fra formanden

Formanden :

Inden vi slutter mødet, er der tre fremsættelser.

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Lovforslag nr. L 1 (Forslag til finanslov for finansåret 2015),

Lovforslag nr. L 2 (Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2018) og

Lovforslag nr. L 3 (Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansårene 2014-2017).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Så er der ikke mere at foretage i dette møde. Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 8. oktober 2014, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået på Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 12:47).
